

Undersøgelse af overgange fra efterskolens 10. klasse til ungdomsuddannelse

Efterskolerne arbejder målrettet med overgange til erhvervsuddannelse

For få unge vælger at tage en erhvervsuddannelse. Ambitionen fra politisk side er, at mindst 25 procent af en årgang vælger en erhvervsuddannelse i 2020 mod de nuværende 19,4 procent.

Udfordringen blev for alvor aktualiseret, da Venstre før påske foreslog at flytte de kommunale 10. klasser ind på erhvervsskolerne for at få flere unge til at tage en erhvervsuddannelse.

På efterskolerne har det længe været et fokuspunkt at få vendt udviklingen, så flere unge søger ind på erhvervsskolerne. Derfor har Efterskoleforeningen lavet en undersøgelse blandt alle landets efterskoler om deres arbejde med overgange fra 10. klasse til erhvervsuddannelserne.

Hovedkonklusionen er, at antallet af efterskoler, der udbyder fag eller linjer, som fører videre til erhvervsuddannelsernes hovedområder, er steget markant. Samtidig arbejder mange efterskoler med målrettet vejledning til erhvervsskoler.

På næste side findes konklusionerne fra undersøgelsen, og på de følgende sider findes en uddybning af tallene samt fakta om efterskoler i Danmark.

God læselyst.

København, den 9. april 2018

Bjarne Lundager Jensen,

Direktør for Efterskoleforeningen

Undersøgelsens væsentligste resultater:

- 50% af skolerne tilbyder praktisk-faglige fag eller linjer ift. EUDs hovedområder, og flere er på vej. Det er en markant stigning fra 23% af skolerne, som havde værkstedsfag i 2015.
- 37% af skolerne har linjer indenfor naturfag og science.
- På efterskolerne får alle elever vejledning, uanset hvilken uddannelse, de overvejer. 89% af skolerne har ansat egne vejledere og integrerer vejledningsaktiviteterne i skolens generelle undervisningstilbud.
- I forhold til indholdet i vejledningen, har 43% af skolerne taget særlige initiativer til at styrke vejledningen til erhvervsuddannelser.
- 65% af skolerne samarbejder med en eller flere eksterne institutioner og virksomheder om elevernes overgange til ungdomsuddannelser.
- Undersøgelsen viser også, at efterskolerne siden 2015 generelt har øget fokus på arbejdet med overgange til ungdomsuddannelser, så de i dag i høj grad prioriterer at klæde eleverne på til de faglige krav, der møder dem på næste uddannelsessted.

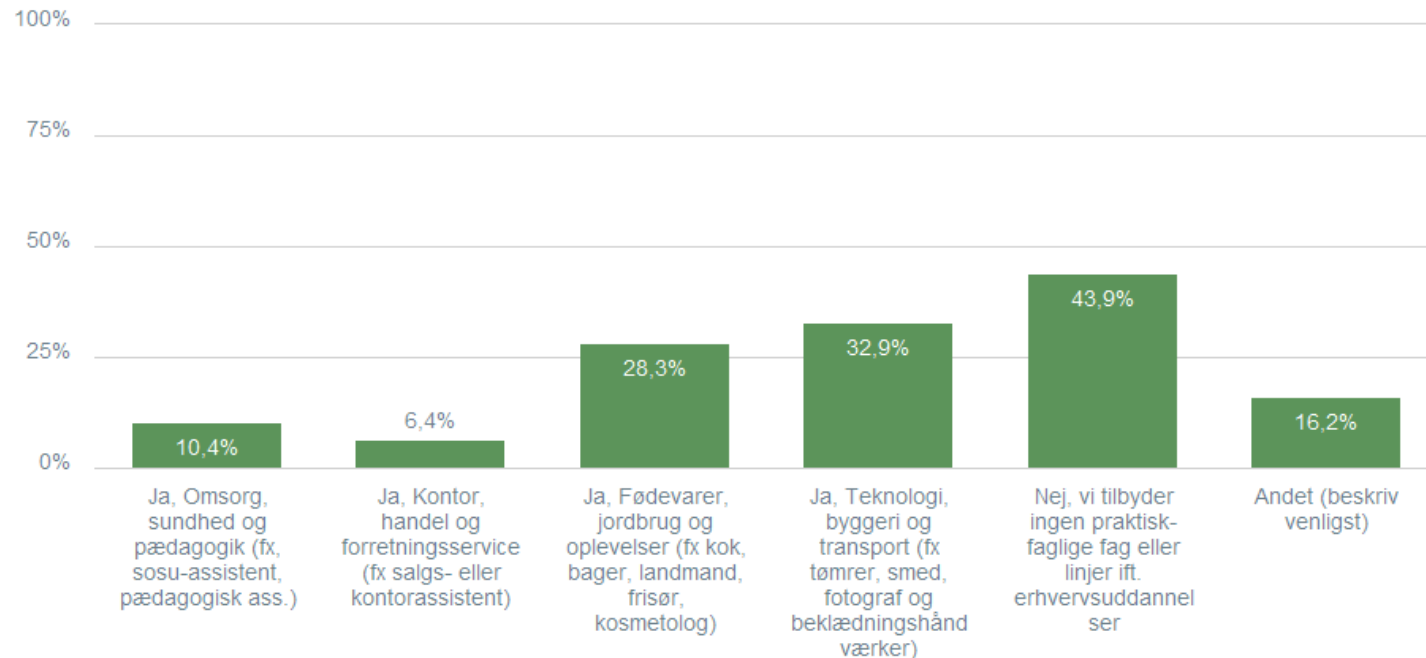
Fakta om efterskoler

- Der findes i alt 244 efterskoler i Danmark. Heraf er 20 skoler for unge med læse- og stavevanskeligheder, mens 19 skoler er for unge med særlige behov.
- I 2017 startede 28.800 unge på efterskole. Det er det højeste antal nogensinde.
- 67% af eleverne går i 10. klasse.
- Efterskoler er frie skoler, som, på linje med højskoler for voksne, skal tilbyde unge livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse. Skolerne skal være åbne for alle og de er frie til at drive skole ud fra deres eget værdigrundlag. En femtedel af skolerne tilbyder fx prøvefri 10. klasse.
- Efterskolerne skal tilbyde undervisning, som 'står mål med' folkeskolens undervisning på samme klassetrin. Det betyder fx, at efterskoler også skal arbejde med Obligatorisk Selvvalgt Opgave (OSO) i 10. klasse, ligesom vi skal tilbyde uddannelse- og jobundervisning i 9. klasse. Derudover har skolerne stor frihed til selv at definere deres profil og faglige tilbud.

Om undersøgelsen

- Denne undersøgelse er gennemført i marts 2018 og bygger videre på en undersøgelse, som vi gennemførte første gang i 2015 i samarbejde med tænketanken [DEA](#).
- DEA identificerede fem hovedspor i efterskolernes 10. klasse: Gymnasieforberedende, styrkede erhvervskompetencer, innovations- og projektkompetencer, internationalt udsyn og overgange for unge med særlige behov.
- I denne undersøgelse har vi igen spurgt til overgange generelt og mere specifikt til overgange til erhvervsuddannelser (EUD).
- I alt 173 skoler ud af 224 har besvaret hele spørgeskemaet. Det svarer til 77%.
- Vi har valgt ikke at medtage efterskoler for unge med særlige behov i undersøgelsen denne gang. Disse skoler er gode leverandører til erhvervsuddannelserne, men deres elever bruger ofte længere tid og tager alternative veje til EUD, fx via EGU, STU eller produktionsskoler. Skolerne og de unge er oftest også meget afhængige af samarbejde med kommunerne om elevernes videre uddannelse, og bl.a. derfor er vilkårene for at arbejde med overgange for unge med særlige behov anderledes.

1. Halvdelen af efterskolerne tilbyder et eller flere praktisk-faglige fag eller linjer, hvor eleverne kan prøve kræfter med faglighed ift. erhvervsuddannelsernes hovedområder

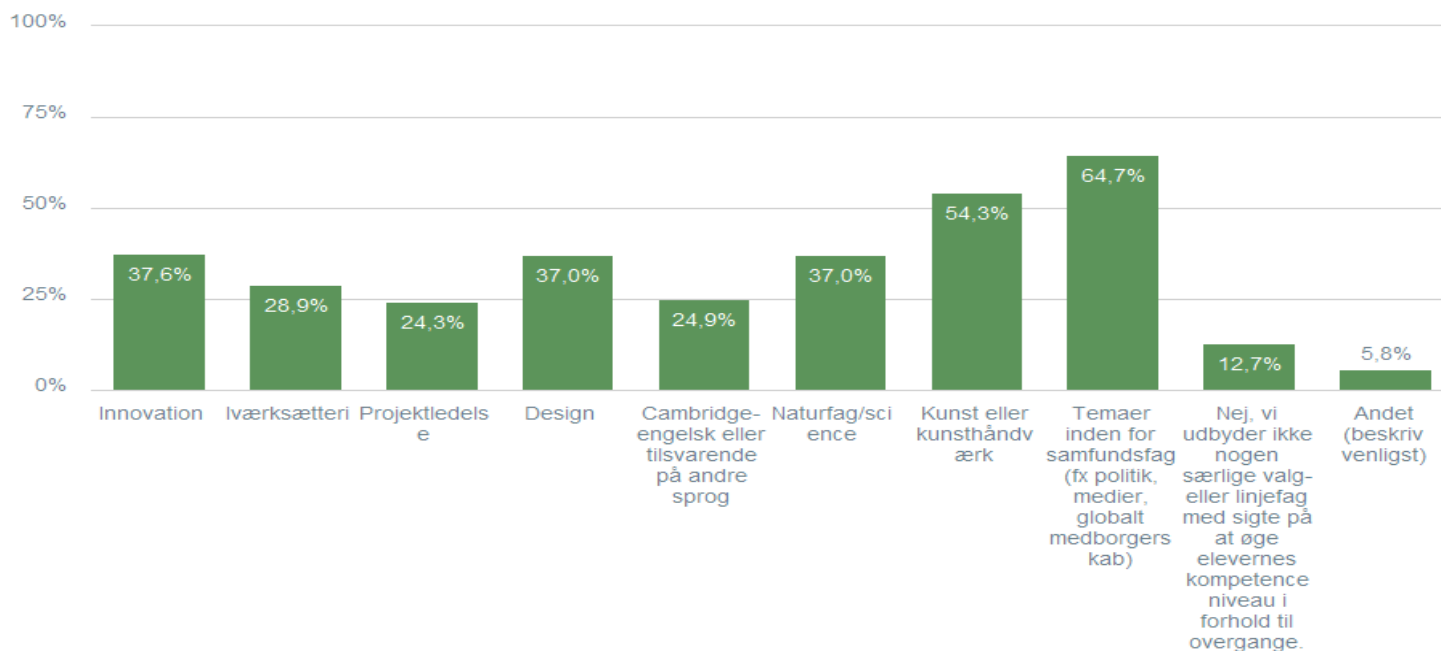

Total

173

Opgjort på antallet af skoler, er det halvdelen af skolerne, der svarer, at de har fag eller linjer, hvor eleverne kan prøve kræfter med fag indenfor et eller flere af EUDs hovedområder. I 2015 var det 23% af skolerne, der svarede, at de havde 'værkstedsfag', som skulle øge elevernes kompetencer ift. erhvervsuddannelser.

2. 83% af skolerne har valgfag eller linjer, som øger elevernes faglige kompetencer i forhold til afklaring af deres uddannelses- og karrierevalg. 37% udbyder valgfag eller linjer indenfor naturfag og science.

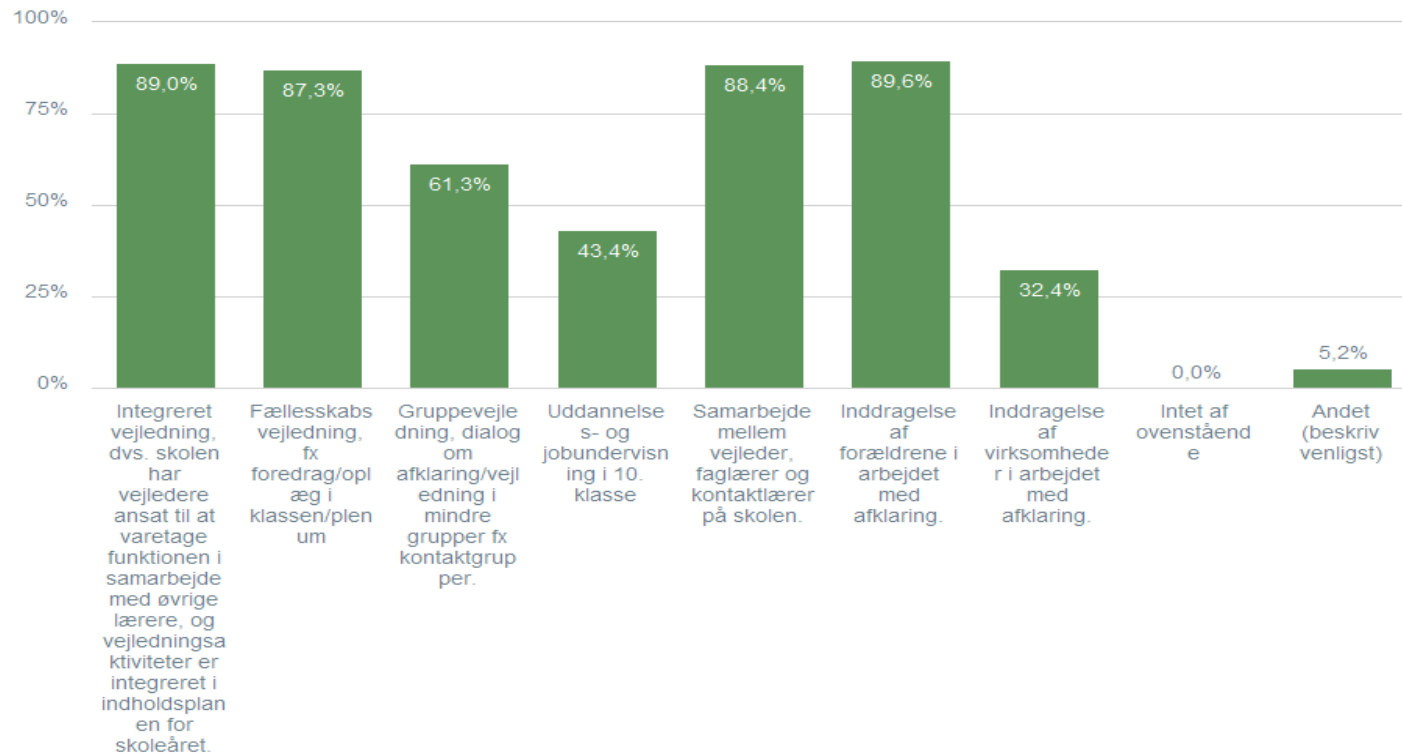

Total

173

Note: Stort set alle disse fag/linjer er blevet væsentligt mere udbredte siden 2015 (bortset fra Cambridgeengelsk, hvor andelen er den samme). Naturfag/science samt kunst eller kunsthåndværk var ikke med i 2015. Andelen af skoler, der slet ikke udbyder nogen særlige valg- eller linjefag mhp. overgange er halveret fra 25% i 2015 til 12,7% i 2018.

3. På efterskolerne får alle elever vejledning. 89% har egne vejledere ansat og integrerer vejledningsaktiviteterne i skolens generelle undervisningstilbud.

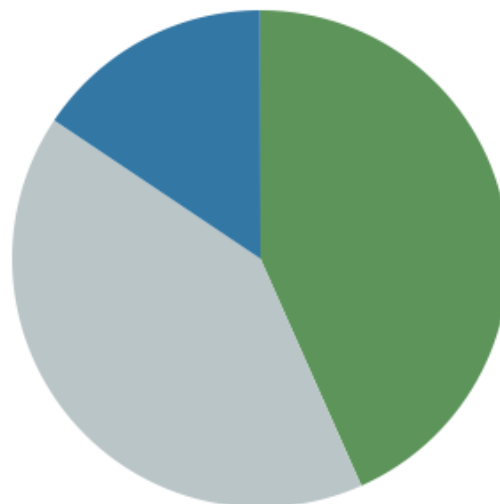
Total

173

Note: Andelen af skoler med integreret vejledningen er gået op fra ca. 64% i 2015 til 89% i 2018. Efterskolerne har siden 2012 uddannet egne vejledere gennem et diplommodul i vejledning på efterskoler. Organisering er et vigtigt element i integreret vejledning, da det forudsættes at vejlederne samarbejder med faglærere og kontaktlærere om at tilbyde eleverne individuelt tilpasset vejledning.

7

4. 43% af skolerne har taget særlige initiativer til at styrke vejledningen til erhvervsuddannelserne. Initiativerne omfatter bl.a. flere muligheder for praktik, virksomhedsbesøg og samarbejde med lokale erhvervsskoler.

Total

- Ja
- Nej
- Ved ikke

173

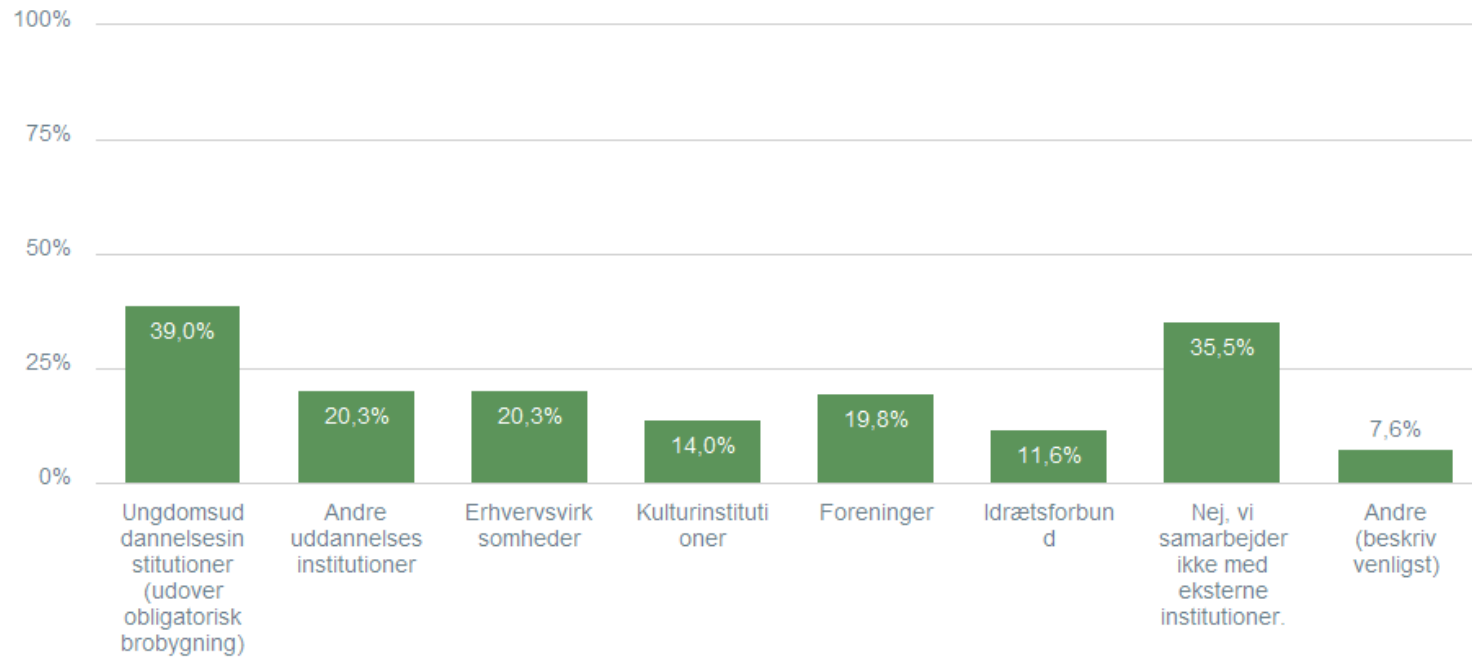
43,4%

41,0%

15,6%

8

5. 65% af skolerne samarbejder med andre institutioner i forhold til elevernes overgang til ungdomsuddannelser

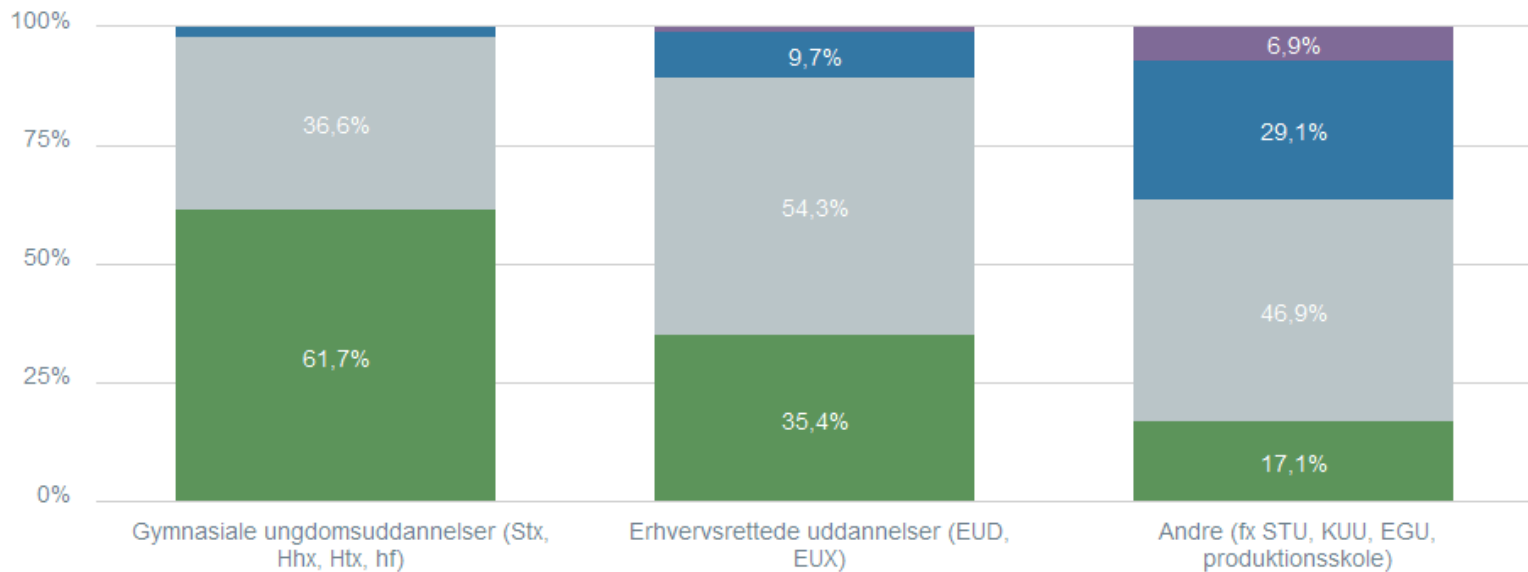
Total

172

Note: Udviklingen i efterskolerens samarbejde med eksterne virksomheder og institutioner er stabil ift. 2015. Det betyder også, at der på trods af projekter og strategisk samarbejde fra foreningens side desværre ikke er sket nogen vækst i samarbejdsrelationerne lokalt. Det understreger behovet for at styrke lokale og regionale netværk for at udbrede samarbejdet mellem skoleformer og inddrage virksomhederne i højere grad.

9

6. Efterskolerne har generelt øget fokus på overgange og vigtigheden af, at eleverne klædes på ift. de faglige krav, de møder på ungdomsuddannelserne. Flere skoleledere vurderer, at skolens lærere i høj grad har viden om det faglige niveau på relevante ungdomsuddannelser:

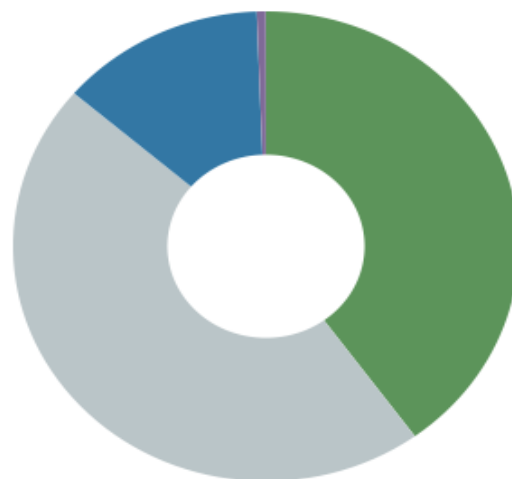
Total

175

- I høj grad
- I nogen grad
- I mindre grad
- Slet ikke

Note: Spørgsmålet lød: I hvilken grad vurderer du, at skolens lærere har viden om det faglige niveau, der møder eleverne på følgende ungdomsuddannelser? I 2015 spurgte vi til 'ungdomsuddannelser' under ét. Her var andelen, der svarede 'i høj grad' 35%. Særligt ift. lærernes viden om de faglige krav på gymnasiale uddannelser er der således sket en markant stigning.

6. (Fortsat) Andelen af skoleledere, der angiver at skolen 'i høj grad' understøtter, at lærerne opnår viden om de faglige krav på ungdomsuddannelserne er ligeledes steget fra 27% i 2015 til 40% i 2018.

Total

175

● I høj grad

40,0%

● I mindre grad

13,1%

● I nogen grad

46,3%

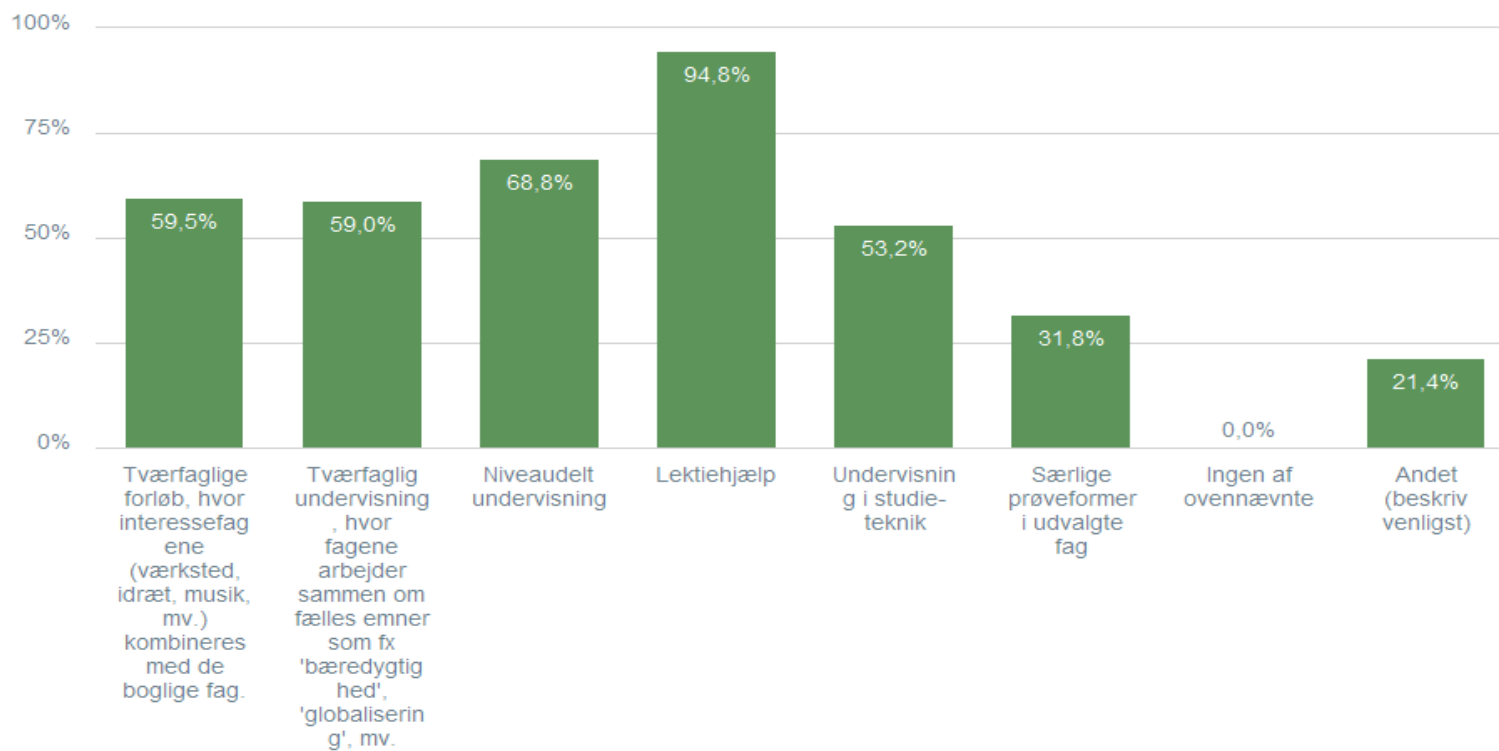
● Slet ikke

0,6%

Note: Metoder til opbygning af viden om de faglige krav på ungdomsuddannelserne omfatter bl.a. besøg på ungdomsuddannelser og praktikordninger på institutionerne, men også vejlederne spiller en central rolle som interne formidlere af viden på efterskolerne.

11

6. (Fortsat). De fleste efterskoler arbejder tværfagligt, så eleverne får mulighed for at integrere de obligatoriske eller boglige fag med valg- og linjefag. 68% tilbyder niveaudelt undervisning og 95% har særlige former for lektiehjælp.

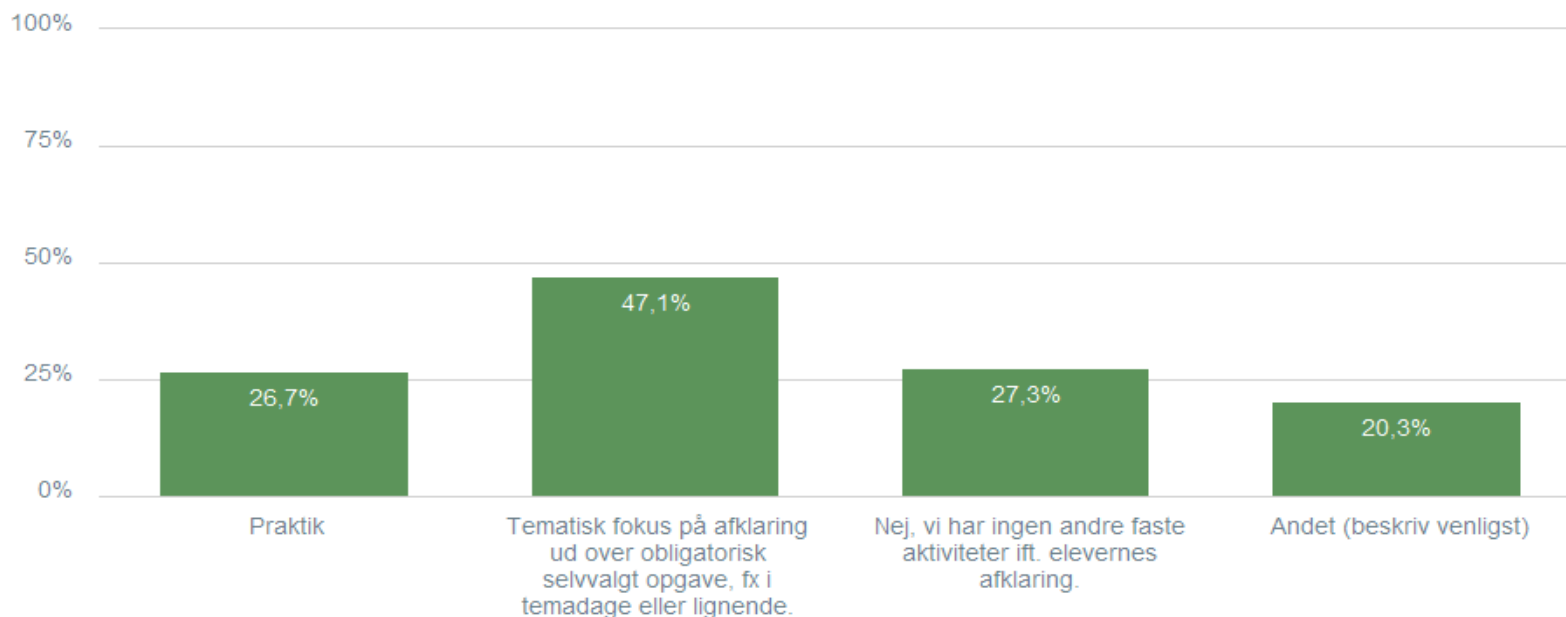

Total

173

12

7. 70% af skolerne tilbyder andre aktiviteter med henblik på at støtte eleverne i afklaring af deres interesser og evner i forhold til valg af uddannelse.

Total

172

Note: Blandt 'andre aktiviteter' ift. afklaring af interesser og evner er det fx populært at bruge tidligere elever til at fortælle om mødet med ungdomsuddannelsen og deres egne afklaringsprocesser. Teknisk-administrativt personale og forældre inddrages også i høj grad som formidlere af faglige udviklingsmuligheder.

13